

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemati, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229.

Magjari in Južni Slovani.

II.

V zadnjem listu smo prinesli posnetek članka Andrašijeve reforme, ki govori o slovanskem in posebej o južnoslovanskem vprašanju. Ta članek je med Jugoslovani občno pozornost vzbudil. Odgovarjajo mu razni listi. Med temi navajamo odgovor glasila hrvatske narodne stranke. „Obzor“ piše „peštanskoj Reformi.“

„Reform“ prizna, da obstoji sovraštvo med južnimi Slovani in med Magjari. Radujemo se, da so magjarska glasila prišla do tega vpoznanja; ker so dozdaj navadno mislila, da je samo nekoliko panslavističnih sanjarjev gojilo ono sovraštvo. Ali zopet vidimo da „R.“ ne pozna vzrokov one mrznje.

„Obzor“ potem opominja, da so Hrvatoma baš Magjari Raucha in njegovo lopovsko vladanje usilili in vsa njegova brezdelja in zločinstva odobraval. To je vzrok sovraštva, ne pa Rusija, reakcija in popovstvo. Dozdanja dejanja jasno kažejo, da Magjarom ni stalo do sosednega prijateljstva z južnimi Slovani, temuč da bi oni radi podvrgli trojedno kraljevino svoji državi in preprečili osvobodjenje prekosavskih južnih slovanov. Reform se vara, ako misli, da se Hrvati in Srbi boje pomagarenja; oni vedó, da je magjarski element tako slab, da niti ogerskih Slovanov ne more asimilirati „kako bi že Slovane takraj Drave“.

„Tudi v tem se „R.“ vara, ako misli, da južni Slovani nepoznajo slabosti magjarskega naroda, ktera ga dela nesposobnim preprečiti njih zedinjenje.

„Pa v čem sestoji to zedinjevanje v bližni bodočnosti? V tem da se takraj Drave vstvari hrvatska država z združenjem Dalmacije s Hrvatsko in Slavonijo, pa da se na njo s časom prislonijo Slovenci, s tem pak da se nasip povzdigne proti poplavi nemški; za tem da se onkraj Save osvobode enoplemeni bratje od turškega gospodstva, ter da si po svoji volji stvarijo državno zadrugo. Tako ujedini nje južnega Slovanstva stavlja konec željam magjarskih hegemo-

nov, katerim se celo „R.“ odreka, ali ne more biti namerjeno proti Ogerski. Slovanska plemena v obče niso vajena agresivne politike; ali tega ne bodo več trpela, da se drugi mešajo v njih notranje posle. Magjari se morajo na to priučiti, da začno računati ne samo s Hrvati nego s celim južnim Slovanstvom. V Hrvatih se je probudila zavest vzajemnosti in solidarnosti slovanske tako, da se ne umejo več navdušiti za idejo ogerske države. Privrženci te ideje so v Hrvatih že redki, a spadajo v narastaj pred letom 1848, ki gine vsak dan bolj. Za mlajši narastaj je ona ideja samo ideja prošlosti, historična.

„Ob kratkem: Ogerska more najti v nas dobre sosedu, s katerimi se mora samo tekmati v svobodi in napredovanju, — in nič več. Dobri sosedu v obrambi svobode, iskreni zavezniki, ali nikdar več podložniki.

„Obzor“ končuje: „veliki dogodjaji se pred našimi očmi v Evropi godé a še večji se pripravljajo. Stvarjajo se okolo nas velike narodne države, mogoče je, da bodo Hrvati v tem preobraževanju izgubili svojo plemensko osebnost, ali v tem slučaju izgube Magjari svojo narodnost, t. j. svoje bitje. Zato jim ni na korist politika sebičnosti, ktero so tirali zdaj zaslepljeni s začasnim vspehom.“

Dopisi.

Iz Maribora, 5. sept. (Mariborska volitev.) V tretje smo pri volitvah za mariborsko okolico Slovenci v manjšini ostali. Izvoljena sta Brandstetter in Seidl z 104 glasovi, narodna dva pak sta dobila: prof. Šuman 90 in dr. Radej 89 glasov. Torej je letos zopet narasla narodna manjšina za 6 glasov. Pridobili smo teréna okolo Maribora, in sv. Lenarta, izgubili smo ga okolo Bistrice.

Da smo propali, je več vzrokov, ktere je treba spoznati, da se jim bode moglo prihodnjic protiviti. Prvi je protivna agitacija. Vse mariborsko mesto, vsa Bistrica, vse nemško naseljenstvo

je stalo na nogah proti nam. Že pri volitvah volilnih mož so bili v večina krajih ostri boji kandidatorjev nego volilcev. Da niso bili izbirčni v pripomočkih, to smo že kazali.

Bistriški meščanje sa se najbolj brezvestno obnašali. Oni so nam zavedli Pohorce z lažjo in denarjem. Nemci so pred in po volitvi denar delili, kupovali so, kakor se čuje posamezne glase po 5 do 10 gld. Vsako sredstvo jim je bilo dobro, laž in perfidija. Slepili so kmete s tem, ka hočejo slovenski kandidatje v novo vpeljati tlako in desetino ter 20letno zemljiščno odveznino. In res je bilo nekoliko volilcev tako neumnih, da so jim verovali. Seidl-na in Brandstetter-ja pa so hvalili bolj nego turški poper, ter trdili, da sta le ona dva edina odvrnila sto in sto raznovrstnih zlegov.

Jako ginljivo je bilo videti, kako je vsak Bistričan pod pazduho pripeljal svojega volilca, za ktere ga se sicer celo leto niti ne zmeni, k nečem kedar ga zvabi k sebi v krčmo ali na dom, da sklene z njim sebi ugodno kupčijo. Odlikovali so se Bistričani tudi s tem, da so prav pravilno figo kazali narodnjakom, po stari navadi hruli in rjuli, ter tako obelodanili svojo visoko omiko. Na volišči so vrh vsega tega otroke nahujskali, da so kričanjem narodnjake nadlegovali in se jako nespodobno obnašali. Je-li tako postopanje koristno odgoji njezne mladeži, je prašanje, ktero naj rešijo dotični surovi nemškutarji, kteri pri vsej svoji surovosti nimajo dovoljnega poguma, ampak si ga morajo pri smrkovcih jemati na posodo.

Če se na dalje pomisli, da so tudi nekteri c. k. uradniki jako pristransko ravnali pri prvotnih volitvah — kakor se nam o gosp. Lichtnegel-nu iz Šent-Lenarta poroča — da je gosp. okrajni glavar Seeder popolnem pravilno volitev v Leitersberg-u ovrgel in novo razpisal, pri kateri smo vsled čudnih spletk izgubili tri glase, da je sploh vse bilo proti nam a nihče za nas, potem se nihče čudil ne bode, da smo propadli, zlasti ko je bil mali peščici delavnih moči odmerjen tako kratek čas

Listek.

Kako je Goethe sodil o česko-slovanskem slovstvu.

Dan denes vse, kar v Nemškem gre in hodi, siče na nas Slovane; radi bi nas mali in večji narodi utopili v žlici vode, da je mogoče; saj ga ni učenjaka, ni plitvenjaka, ki bi nas ne česnil, in zasmehoval. Nemec se ne meni za živo dušo, najmenj pak mu je Slovan pridoma na mari, toraj neumorno viče in laje: udri Slovana! A uzorni Goethe je do cela drugače sodil. Žalostno je to, ker se Nemec tako rad ponaša s svojimi kapacitetami, posnemati pak jih neče, naj menj še v tem, kar zadeva pravičnost do drugih — njemu sosednjih in nesosednjih narodov. Nemec, evo! Slovan ti naj za vzor stavi tvojega rodu velikana.

Goethe-jeva sodba o česko-slovstvu, zlasti pak o pesništvu je jako zanimljiva. Omenjaje česko časopisje razodevlje se tako-le: „Nemčija se je udomačila tudi v Česki. Čehi precej radi nemški govoré in pišejo. Českich knjig in časopisov

je večina nemška. Pa tudi češčina ima svoje pravice, tudi česke knjige in časopisi dosti množno prihajajo na svitlo. Društvo „Národnega Muzeja“ goji enako oba jezika, zlasti z izdajanjem svojih časopisov. Nemščina in češčina — obe sti Čehom znameniti in čestiti. Vendar je češčina nižja, nego nemščina, kajti ta je doslej še zmirom vladna in omikancem mati; češčina pak živi med nižjim národom. Početek tega neenakega boja in vsa mogoča skrb za vzbujenje domačega slovstva, za njega omlajenje in ohranjenje, to je gotovo hvale vredno oboje, posebno za tega delj, ker zahteva mnogo zatajevanja in moči, mnogo strpnosti in umetelnosti. Bogati izdelki starejšega českega slovstva, ki ima tudi svojo klasiško dobo, — ti izdelki bodo takega prizadetja z mérom pri-rojen zaklad. Čehi tiskajo in razširjajo stare spominke v vezani in nevezani besédi, zgodovinska sporočila, zbrane prislovice, potopise, junaške pesni in pesni národne; a to se godi jako vestno in popolno. S temi zakladi se družé že novoveški plodovi: raznovrstne basni in pesni, zgodovinske in tudi kritičke obravnave. Palacki, Hanka, Čela-

kovski, Kollar, Svoboda, i. dr. delajo dostojno vrsto novoveških pisateljev, ki vrlo pospešujó slovstveno razvitje in torej junaški kljubujó časni vihrici. Poleg počesčenega Franklina, Fibula — prevzel me je prevod v izvirni prozodiji prve junaške Pindar-jeve pesni, kar očito priča, kako bogata in olikana je češčina, in kako dober prestavljavec je Maháček.

Tudi pesniško cvetje v Česki je dosti bogato. Česko pesništvo je dvojno: nemško in česko. Čehi nam kažejo znamenit obraz družabnega življenja dveh jezikov in dvovrstnega pesništva, v katerem se v vnenji edinosti obražejo prvotne raznosti obeh življev: slovanskega in germanskega. Med nemškimi pesniki je posebno znamenit Karol Egon Ebert, mož prav dobre glave, — mož, ki zajemlje največ iz česke tvorine gradivo in ga izdeluje v različnih oblikah, — da, tudi junaške pesni prav umeteljno dela in ognjeno. Tudi Anton Müller je nadarjen pesnik. Njegova romana: „Kun Šemik“ in „Horymir“ sta že popreje bila pohvaljena. V nemški prestavi je nekoliko Kollarjevih sonetov. Ebertove in Müllerjeve pesni na česko prestavljata Svoboda in Hanka. To je tešilna vzajemnost. Vidi

vetdeset glasov je bilo naših in na te glase smo ponosni. To so bili glasovi značajnih in zavedenih mož, katerih nam ne odvzame nobena sila, nobena zvižgača. Srd jim je iskril oči, ko so videli na drugi strani toliko odpadnikov, kateri so še malo ur poprej obljubovali in v roke segali, ka ostanejo nepremakljivi. Kdor je čul naše volilce po volitvi v krčmi govoriti, gotovo se je preveril, da smo bili zadnjokrat zmagani. Med volilci slovenskimi ni vladala žalost ali obupnost, marveč nekak ponos, in marsikteri je rekel, da če tudi premagan ne menja z oslepljenimi nemškutarji. Vsak volilec je, predno je zapustil naše društvo, v krepkem govoru nagovoril ostale ter jih navduševal, naj se še dalje boré za narod; kakor se bode on, naj pridobé novih volilcev in nikdar več ne bode zmagani. Zlasti so se govorili odlikovali šentlenartčani in volilec iz mariborskega okraja, čul se je marsikteri govor, kateri bi vsacemu gospodu delal čast.

Vladal je med volileci tako blag, domač duh, kakor bi se vsi od otročjih let poznali. „Da se skoro spet pri volitvi vidimo“, to je bila občna želja, splošni poslov.

Nadejamo se, da se ta želja skoro obistini, da se zopet združijo neustrašljivi junaki iz vseh treh okrajev v nepremagljivo in pomnoženo falango, ktera bo nemškutarski laži in perfidiji postavila skalnat jez.

Hvala Vam volileci, presrečna iskrena hvala, kdor je Vas videl, ta je preverjen, da naša sveta, slovenska reč mora in more zmagati, da tudi tu velja prislovica: „Victrix causa diis placuit, sed victa Catoni!“ — V enem prihodnjih listov bomo naznanili imena naših značajnih junakov.

Iz Celja, 5. Sept. [Izv. dop.] Dasiravno so nemškutarji in uradniki letos agitirali kakor da bi šlo za njih večno zveličanje, dasiravno so Celjani denarja kar sipali, da bi okolici urinili prusofilskega poslanca, — vendar so naši slovenski možaki trdno stali in zmagali. Izid volitve smo že telegrafično priobčili. Zdaj nekatere posamnosti.

Večer pred volitvijo se je bilo zbralo okoli 60 volilcev k besedi v čitalnico. V jutro na dan volitve pak se jih je bilo zbralo tam okoli 150, katerim sta se kandidata dr. Vošnjak in dr. Dominikuš s kratkim nagovorom predstavila in zlasti pobijala laži in obrekovanja nemškutarske stranke.

V volilnem lokalu samem je ces. kralj. glavar Schönwetter dal besedo svojemu varvanecu Wretschko-tu. Tu pa se je pokazalo, da ni posebno varno za nemškutarja kandidirati.

Wretschko je začel govoriti. Nekaj časa so ga poslušali, a ko je začel omenjati staro nemškutarsko laž in perfidijo, da hočejo narodnjaki zopet tlako in desetino uvesti, nastal je tak hrum in krik na njega, da enacega nismo še slišali. Vri-

In dvigalo se je nad 150 pesti proti Wretschku, krik ni ponehal. C. kr. glavar je ljudi pogovarjal naj vendar poslušajo njegovega kandidata. Vse zastonj, z lažjo in perfidnostjo o tlaki je bilo konec vse potrpljivosti pri volilcih. Bled od jeze, ko zid, in morda v strahu, da bi se mu še kaj hujega ne prigodilo, je Wretschko odstopil.

Najbrž ga bo veselje minilo še kedaj kandidirati v savinski dolini.

O dogodkih in debati po volitvi morda govorimo kasneje mirno besedo.

Iz Ptuj, 5. septembra. [Izv. dop.] Kakor Vam je bilo brzojavljeno, je kandidat narodne stranke g. Herman s 81 glasi proti g. Rodoschegg-u, kateri je samo 38 glasov dobil, za poslanca izvoljen. Izpad te volitve je nepričakovano dober, zmaga velika, propast nasprotnikov pa še vekši. Vsi sodnijski slugi so bili v službi nemškutarjev, vsi briči in žandarmi na nogah, Ptujčani so se vozili po Halozah in po polji, kakor da bi se že priprave delale za dober sprejem željno pričakovanih Prusov, ljudstvo se je strašilo s smrtjo in s peklom, pretilo se mu je, ali vse nič ni pomagalo; zdrava pamet slovenskega ljudstva je zmagala čez hudomislečo nemškutarsko. Če se pomisli, da smo letos okoli 30 glasov za narodnega kandidata pridobili, se vidi, da je tukaj nemškutarska stranka na kantu, s tem pa je tudi poveljništvo nemškutarskega polkovnika g. dr. Strafelleta unehalo. Naj se g. dr. Strafella vendar ne straši. On je ravno zdaj zrel za dobrega profoza, in na dan volitve pokazal, kako veliko sposobnost on ima za tako službo. Kakor sem sigurno izvedel, se je njemu, kot ptujskemu županu od njegovega zvestega in ponižnega privrženika, okrajnega glavarja g. Trautvetter-ja dovoljenje dalo, da na dan volitve slobodno s svojo policijo ravna kakor hoče, in da lahko v mestu za mir skrbi, kakor se njemu sprevidi. Vsak vč, kdor g. dr. Strafelleta pozna, kaj je v tem rečeno. To idemniteto pa je on tudi dobro porabil. Na čelu svojih policajev je marširal drvéno ta generalissimus ptujске policije s palico v roki po cerkveni ulici proti volišču, kjer je že svoj najbolje organiziran del nemškutarske garde razpostavljen in celo „in action“ našel. Ker se je prepričal, da toti svojo nalogo dobro spolnijo, maršira on s svojimi briči nazaj po cerkveni ulici, če se ne bi kde kaka duša vloviti pustila, da bi on svojo hrabrost pokazal. Tako pride do fabriške ulice, tukaj stojita dva dijaka, ktera sta gimnazijo dovršila in se razgovarjata z dvema gospodoma in z enim kmetom, kateri je iz njihovega kraja doma. Ko ta dva dr. Strafella zagleda skoči k njima, in nju vpraša, ali nista pred na volišči bila? in komaj na to pritrdita, reče njima, da sta aretirana in zapové svojemu briču, naj dijaku palico, ktero je kot popotnik seboj

vtakne. Brič se zdere: „vorwärts“, zdigne palico kviško, prime z levo roko za sabljo, in tako pelja ta dva dijaka, ktera sta meni kot mirna, poštena in izvrstna človeka osebno znana, na rotovž, zapre v smrdljivo temnico, v kateri niti okna ni, in ju pusti celo uro notri. Čez nek čas pride ta zlahtni župan g. dr. Schrafella, pusti dijaka pred se peljati, in ju vtakne ko sta se pritožila, da je v temnici toliko bolh, ka njima celo v obraz skačejo, v malo boljšo ječo. Tu njima zapové tako dolgo ostati, da bodo volitve končane. In res sta morala reveža to sramoto pretrpeti da sta od 9 do 11 ure zaprta bila.

Tako ravna nekdanji svinjski pastir od sv. Marka v svojem „furor teutonicus“ proti Slovencem. Gosp. dr. Ploj se je v imenu zaprtih dijakov pri županu dr. Strafellatu za voljo tega brezobzirnega in nesramnega obnašanja pritožil. Strafella mu na vprašanje, iz katerega vzroka je dijaka zatvoriti dal, odgovori? ker sta med ljudstvom agitirala, kaj nij dovoljno! So tedaj nemškutarski agitatorji vsi po Vašem povelji agitirali? Lepa so Vaša županska povelja. Ob enem se je tudi proti g. dr. Strafella-tu pritožba pri okrajnem glavarstvu vložila. Ali kaj bode nam to koristilo, ker pri volitvi je okrajni glavar g. Trautvetter tako pristransko, da celo sirovo proti narodni stranki postopal, da od njega ni pričakovati celo nič, posebno ker z g. dr. Strafella-tom pod enim klobukom delata. Dakle proč s Schönin Traut-Vetterjem, pred nebo miru na Slovenskem.

Iz Ljutomera, 4. sept. [Izv. dop.] Izid naše volitve Vam je že po brzojavu znan, tedaj Vam le še nekoliko o volitvi sami naznaniti hočem.

Vaš kandidat in sedanji poslanec gosp. dr. Sernec se je v soboto volilem iz ormuškega, v nedeljo na večer in v pondeljek v jutro pa volilem iz ljutomerskega in gornjeradgonskega okraja predstavil in njim svoj program točno in jasno razložil. Po končanem govoru so se mu interpelacije delema lokalne, deloma pa obče veljanosti stavile. Med zadnjimi je zamenita interpelacija, da-li bode on s „konservativno“ nemško stranko vselej in v vseh vprašanjih solidarno postopal. Na to tako vprašanje je dr. Sernec rekel, da tega obljubiti nemore; temuč da bo pri vseh vprašanjih naj prej sam presodil, kaj tirja pravica, kaj korist našega naroda.

Kdor čita graški „Volksblatt“ in dunajski „Vaterland“ se bo spominjal, da je ta časnik, organ konservativne nemške stranke, proti zjedinenju Slovencev pisal in narodno vprašanje nekako zasmehljivo prevdarjal.

„Slovenski narod“ si je ta sestavek v posebni opazki „ad notam“ vzel. Ako dalje premislimo, da konservativna stranka samó vero poudarja, narodnost pa le mimogrede omenja, kar

se, da oboje vrste pesniki: česki in nemški — vzajemno zajemljó iz staročeskega zaklada. Čehi se ponašajo z imenitnimi spominki nekdanjih časov, ti spominki so bili zmerom velevažni in dragoceni, poslednji čas pak so jih obogatili z znamenitimi iznajdkami. Prav v tem, ko je bila v Česki začela kipeti in širiti se ljubezen do starinoslovskih spominkov, našel je vsled nekovega posebno pomenljivega pripetljaja knjižničar Hanka „Kraljedvorski rokopis“ — zbirko junaških českih pesni zbirko, ki sem spoznal po nemškej prestavi.

Poleg tega je Čelakovski na svitlo dal zbirko českih in slovanskih narodnih pesni; po tem in po drugih na svitlo prišlih plodih česko slovstvo raste od dné do dné. Nadejamo se, da se prikaže še marsikak podoben biser, vzlasti ker „Muzej“ znamenito podpira duševno česko delavnost. Prirojeni krepki in pesniški značaj staročeskega života se jasno odlikuje v teh izvorih, h katerim moram šteti tudi stare kronike. Novim českim pesnikom svetujemo, da bi razširjali te značaje v obnovljenih obrazih, — da bi vé rni bili važnosti starih motivov. S tem nasvetom pa nikakor ne zaviramo,

da nebi smeli posluževati se obče zanimljivih novejših tvorin.“

V 33. delu Goethe-jevih spisov med drugimi obravnavami nahajamo tudi obravnavo o českem pesništvu. Najpopreje pretresa srbske narodne pesni, potlej pa o českem pesništvu govori tako-le: „Nadejamo se, da sploh slovstvu prijatelji srbskih pesni moj presojó premislé in prevérijo se, ka je jako važno, da skrbno preresetamo tudi drugih slovanskih plemen slovstveno delavnost. Resno prosimo, da bi česki „Muzej“ tudi dalje še razjavljaj plodove českega pesništva — staróvekega in novejšega. Tako se med Nemce najlaže razlije svitloba v teh važnih razmerah. „Kraljedvorski rokopis“ vnelje upanje, da utegne se več enakih zakladov biti skritih, in prosimo, da bi iskali za takimi neprecenljivimi ostanki, kajti v narodnih spevih predkrščanskih časov in začetka krščanstva so se ohranile prikazni polsurovega, a vendar z najmilimi čuti nadarjenega národa, — obogatenege s čuti, ki bi jih zastonj iskali mej drugimi národi. Tudi želimo, da bi Kollarjevih pesni prestave poleg sebe imele izvore;

vsled tega bi se med Nemci širilo slovansko jezikoznanstvo.“

V svojih „Pametih“ se tudi Jan Kollár večkrat spominja svojega razmerja k Goetheju; mej drugim piše: „Jedva sem bil prišel v Jenó in ostal tam, precej prva moja skrb je bila ta, da bi spoznal profesorje, pa ne le njih temuč tudi druge tam bivajoče slavne možake. Kakor nalašč, blizo tam je bil tačas tudi Wolfgang Goethe; njega sem torej sklenil najpreje obiskati. Prvi pot sem pri njemu bil z nekovim Ogrom, kasneje pak sem ga sam obiskal večkrat. Prvi pot naju je pustil, da sva nekoliko časa stala v prvi sobi, tako dolgo, da se je oblekel in pripravil. Potlej je ta nemški Jupiter ponosno, uljudno in zmérno prikorakal pred naju in tudi zmérno govoril z nama. Tudi Goethe je za trdno veroval, ka v Ogorskej živé samo Ogri, zaradi česar je menil, da sva midva tudi Ogra. Ker pa sem jaz uprl se mu in omenil: „Gospod, jaz sem Slovak, ali — da znate, ta moj tovarš pak polu-Madjar, polu-Nemec, nasmejaj se je Goethe glasno tej mojej nedolžnej opazki, obrnol se k meni in zaupno poprosil me, da bi mu

estu narodnost braniti ima, moramo z odgovorom tega poslanca celo zadovoljni biti.

Na vse druge interpelacije je dr. Sernec tudi ko odkrito, jasno in točno odgovoril, tako da je v kratkem času svojega občanja z volilci do zadovoljnost in zaupanje pridobil.

Lepo je g. kandidatu odgovoril naš korenjak ohořič rekoč: „Vidimo, da se nam izvrsten mož onuja za poslanca, znamo da za zdaj mu ne bo ogoče zida, ktereга tujstvo proti našemu narodu gradi, predreti, ali to znamo, da ga ode prediral in s prediranjem bodemo predri; olimo ga enoglasno!“

Dr. Sernec je izmed 80 glasov dobil 75. Pet nožev, ki so pri naših volitvah stereotipni, kakor lezirksberger v „Floh-u“ ali Schwemminger v „Figaro“, so glase dali drugim. H koncu še naj menim, da je naš volilni kraj prvi na slovenskem širskem, kjer nemškutarji niti kandidata niso postavili, ker znajo, da so naši tukajšnji korenjaki še tako samosvestni in omikani, da se ne dajo več od tujcev za nos voditi.

Iz laškega trga, 5. septembra. (Izv. dop.) Zmaga je torej naša, akoravno so nemčurji vse žile napenjali, da bi vsaj enega svojih kandidatov v deželni zbor spravili bili. Volilec so bili plačali, kar so le želeli. Naši volilci, katerih je tudi dosti pri „Levu“ bilo, so jim s tem hvalo vedeli, da so narodno volili. Tudi iz našega okraja sta dva volilca večer pred volitvijo pri „Levu“, kjer so nemčurji shod imeli, prav dobro živela.

Nemškutarji in med temi nekteri doktorji so se z volilci bratili, da bi jih tem prej za se pridobili.

Tudi ta čin nemškutarjev je slaven bil, da so na cesti capine pobirali in jim, ker je njihova pesčica volilcev majhina bila, rudeče listke za klobuke vtaknili, da bi s tem naše slovenske volilce prevarili in jih s tem strašili, da že večino imajo. Pa kakor še nikoli, tudi zdaj naše volilce prevarali niso.

Naši nemškutarji so zdaj na Slovence sploh posebno pa na dijake jako srditi, ker smo v Celji tako slavno zmagali. Nekatere capine so bili v najem vzeli in jim mastno plačo obljubili, ako bodo dijake pretepli.

Iz Planine, 3. septembra. (Izv. dop.) Naš občinski odbor, ali bolje rečeno, uradniška svojbina, imela je pretečeni teden zopet sejo in podelila se je služba občinskega tajnika nekemu Alešu Stiksu v Brežicah, kojega tu živa duša ne pozna razen pana Ogrinec, ki ga je tudi nasvetoval, in prezrli so vrlega domoljuba in domačina g. Dav. Pavlovčiča, ki je imel od novega župana že pismeno v rokah, da ga želi vsa občina imeti za tajnika. Odkritosrečno moramo reči, ka tako postopanje uradniške klike, ktera se je proti vsaki

dopada, marveč je vsakdo s tem nezadovoljen, in ako se hoče paša Ogrinec in privrženci njegovi prepričati, kaj se v tej kliki govori in misli, naj gredo ti očetje le od prvega do zadnjega in slišali bodo, ka vlada le občna nevolja, vsakdo jim bo rekel, kaj se vendar silijo v reči, ktere jih ne brigajo, kdo jih je klical, naj ostanejo le pri svojem kopitu, vsaj imajo ondi premnogo zarjevelega posla. Seveda za take izjave se ti ljudje ne pečajo, kajti arogantnost je pri njih na dnevnem redu in značajnost jim je kapitel še ne dovršenih študij. Kolikor smo o omenjenem g. Stiksu pozvedili, baš on zahtevanji glede slov. jezika ustrežal ne bo; to bo tudi panu Ogrincu jako po volji; kajti dopisi glavarstva so itak le nemški, odgovori županstva in zapisniki sej seveda nemški, slovenski odgovori so pri novem županu le za praznike. Tisti prostor tedaj, ktereга je bivši župan g. Perenič z neutrudljivim zahtevanjem in ruvanjem z glavarstvom slovenskemu jeziku v tukajšnih pisarnah pribojeval, je novi obč. odbor in njemu nekako na čelu župan g. Kovšca v enem hipu popustil, odstopil ga je brez vsacega boja, brez vseh pogojev; novi župan zlezel je torej popolno v Ogrinčeve hlače. Baš proketo žalostno je, da se v takej občini, ki se je popred odlikovala v iskrenem radoljubju, v izvanrednem neustrašljivem postopanju, zdaj dajo razne občinske zadeve, osobito pa narodna uprašanja, v roke uradniški kliki, ki še nikdar ni bila za napredek narodnosti, ki je pri vseh prilikah stala med prvimi rajdami naših sovragov, ki je vsak še tako malosten slučaj porabila kot orožje proti nam, klika kterež nobeno sredstvo ni prezaničljivo, le da se je ovirala slovenska ravnopravnost, da so se zasmehovali, deloma preganjali domoljubi, da so se nesramno z nogami teptale nar. svetejše pravice slovenskega naroda. Pojdite privrženci paše Ogrinec od hiše do hiše in zvedeli boste, ka sovraštvo med občani in uradniki v naši občini še nikdar ni na ta vrhunec dospelo, in baš vi ste krivi tega, nikdo drugi. Nikakor pa ne umemo g. Kovšče; je li on župan ali paša Ogrinec? Morda ta nima posla dovolj v svoji pisarni, ka jemlje pisma iz obč. pisarne in koncipira sam, po svoji volji odloke, ki spadajo osobito v področje županovo. V vsacem poročilu toži ta birokrat vladi, ka je z delom preobložen, da se trpinči od zore do mraka, ka mu primanjkuje časa za slovensko uradovanje in vendar se vtika v občinske zadeve. S tacim postopanjem našega župana nikakor nismo zadovoljni mi nikdar ne potrebujemo, da bi on bil krmilo Ogrinčeni samovolji, da bi se on obračal, kakor bi mu uradniška klika žvižgala, da bi tu gospodovala druhal, ki je tukaj denes, jutri drugod, in da bi se v naše zadeve mešala in vtikala že vsaka privandrana kreature, naj že ima ta ali oni ka-

rakih pokazal potrebno enerzijo in samostalnost, inace bi morali delati na to, da se tacemu oholemu gospodovanju nepozvanih birokratiških elementov in poniževalnemu huljenji županovemu konec stori.

Iz Planine, 5. septembra. [Izv. dop.] Kakor je bilo v „Slov. Narodu“ o svojem času omenjeno, prišel je na mesto bivšega okrajnega poverjenika g. Drag. Pleško-ta, takrat nam še neznan g. pl. Vestenek. Že takrat smo omenili, ka je g. Vestenek rekel, da bo strogo vstrežal vsaki želji glede slov. ravnopravnosti, a pri tem tudi opomnili, ka se bojimo, da bo paša Ogrinec ga v tej zadevi premotil in da se obljuba njegova ne bo obistinila. A metili smo se, g. Vestenek ustrežal je v vsacem obziru vsakojaki želji ljudstva. Dastudi rojen Dunajčan, naučil se je našega jezika popolno, znal je spoštovati pravice slov. naroda, reševal je izročena mu dela strankam vse skozi v lepi slovenščini, brez nejevolje, brez godrnjanja, kakor paša Ogrinec, in dasiravno plemenitega stanu, ni se sramoval s prostim kmetičem občevati prijazno in uljudno, in kot uren in natančen uradnik odlikoval se je v vsacem oziru in priporočevali bi družim našim uradnikom imeti ga za izgled, kajti pri njih nismo vajeni tacega spoštovanja našega jezika in take prijaznosti. Vedeli smo, ka s pašo Ogrincem ne bosta mogla skupaj orati, kajti ta birokrat nerad gleda uradnika, ki v dveh urah toliko naredi kakor on od ranega jutra do pozue noči, in hud trn mu je v peti, kdor spoštuje postavo in slov. ravnopravnost ter uraduje „in der nicht gangbaren sprache.“ Zato je pa tudi naš paša knalo skrbel, da se iznebi uradnika, ki ni po njegovem kopitu, in že te dni zapustil nas je g. Vestenek, kar je njemu gotovo ljubo, kajti baš težavno je uradovati pod tacim godrnjačem, kakor je naš paša. Nam pa ostane g. Vestenek v dražem spominu, bil je edini med vsemi uradniki časti in spoštovanja vreden, pogrešali bodemo ga močno in prezgodaj odišlemu kličemo presrečni: „Slava poštemu Nemcu, da sta nam zdravi!“

Politični razgled.

Občo pozornost zavzimajo volitve. Kolikor je do denes znano, se vsled novih volitev ni veliko predručilo, vse je odvisno še le od volitev velikega posestva. Kakovi bodo novi deželni zbori se ne da do pike določiti, dva pa imata že sedaj ustavoverno večino namreč dolenjo — avstrijski in koroški. Napričakovano je bila ustavoverna stranka zmagana v Šleziji, kjer je izgubila štiri prostore. Na Moravskem so hudi volilni boji, skoro kakor pri nas, izid še ne popolnem jasen. Največ krika

preskrbel in ponemčil nekoliko narodnih slovaških pesnij, zato ker je že mnogo čul o njih množnostih in krasoti. Madjarskih, dejal je, da je že prosil, pa ni ene nij še dobil. „Ich höre, die Magyaren sollen ebenso sanglos sein, wie unser deutsches Volk.“ Po tem shodu smo se ločili. Blizu čez mesec dni sem na kneževem vrtu zagledal Goetheja, ki se je sprehajal; tekój je vá-me obrnil se in viknil: „Kaj pa je s slovaškimi pesnimi?“ — Jaz sem se izgovoril, da ne utegnem, v začetku vseučilišnega leta pak sem izvršil svojo obljubo precej, kakor hitro je bilo pomanjšalo se navrhovačeno delo. Nekatere njih so metriški predelane na svetlo prišle v njegovem časopisu. — Ko sem drugič bil obiskal Goetheja, in kader pozneje, vselej se je vedel kakor kak patrijarh, kakor oče, ne ministerski ali dvorski. Moj prijatelj Ferjenčih, znamenit gitarist in pevec, je pridnejši od mene občeval z Goethejem, zato ker je izborno znal peti njegove balade in romance: Erlkönig, der Sänger, Fischer itd.

V zbranih Goethejevih spisih nahajamo predstavljeno „Kitico“ iz „Kraljedvorskega rokopisa“;

ta prestava je prav izborna. Kako je čartil česke učenjake, pričajo nam tri črtice. V njegovem letopisu na 403. strani se bere: „Gospod Purkyně nas je obiskal. Spoznali smo ga, da je znamenito vzoren možak, nadnavadno žrtvovalen in strpen.“

V 40 delu na 401. strani je razborna (analistiška) in jako časteča sodba o g. Purkyněju: „O vidčni a subjektivnem ohledu.“

Na 399. strani svojega letopisa ima tole: Preiskujem prirodo in premišljam. Purkynějev spis o subjektivnem videni me je razuntil. Naredil sem si iz njega okrajške in dal sem njegove obraze okviriti; ta spis porabim v svojih sešitkih.“

O Palackem v vezku o „Muzejniku“ ima v 32. delu na 380. strani tole: „Preiskovalna neumornost in bistroumnost gospoda Frančiška Palackeга, izdajatelja tega časopisa, vredna je največje hvale.“ (In kako zdanji nemški pritlikovec vičejo na Pal.)

O Dobrovskem piše: „Josipa Dobrovskega, očeta historiske kritike v Českej, nahajamo več manjših obravnav in zaznamkov, iz katerih veje mogočen duh. Najpoprej se je tega posebnega

možaka genijalna neumornost posvetila učenju vesoljnih slovanskih narečij; se svojo učenostjo je neznanski proslavil svoje ime. Vsak njegovih početkov razodevije učenjaka, ki je vsestranski umel svoj predmet in razne odlomke edinil v velike celote. Iz velikih Pertzovih spisov je zajemal pomočke za česko zgodovino in vsled tega tudi našo dopolnjuje. V svojih zaznamkih o staromoravščini brepeni, da bi s kritičko svetlobo prodrl v temno zmetenost razbunjenih in bežečih narodnih valov. Hvalna so razjasnila o sorodstvu severnega in slovanskega basnoslovja in o Novem Pražkem mestu.“

O grofu Šternberku pravi: „Naposled se moramo zmeniti še nekoliko o grofa Šternberka delu, ki govori v njem o pračasnem cvetju. Vse delo je na svetlo prišlo v Ratisboni. Pofrancozil ga je grof Bray. Tu ne moremo obširno govoriti o njem, omenjeno bodi le to, da se v njem razodevijo visoke misli in globoka preiskavanja z mirno, premišljeno in jasno gotovostjo in oostrostjo.“

(Dalje prih.)

delajo dunajske volitve in dunajski listi pišo v njih tako, kakor bi odvisela od njih sreča celega sveta. Kak duh pa vlada v nemških krogih, se vidi iz anekdote, po kateri je znani Berg nekega volilca z vprašanjem „Wollen sie ein Böhm werden“ tako spreobrniti, da je mesto Löblich-a volil Hoffer-a. Iz te male črtice je jasno, da Dunajčanje nimajo politične morale, da jih vodi le dobiček, lakomnost, strast.

Ker nemški ustavoverci povsod ob volilnem gibanju kriče, da mora Avstrija biti samo tako, kakor oni hote, opominjajo jih uradni listi, da ako se zopet povrne njih Giskra-Herbstova vlada, ne bode na Dunaji v državnem zboru niti Čehov, ni Poljakov, ni Slovencev itd., ter da bode tako državni zbor zopet nemogoč. Odločneje se izraza češki „Pokrok“, ki pravi z vsem opravičenjem, da Slovani ne morejo nikomur več verovati, ako se zdanja pomirljiva vlada zruši. Nemško-avstrijske plane pa more ostvariti samo evropska vojska, in to nikomur ni gotovo, da bi izpali na korist Nemcem.

Gledé sestankov našega in nemškega cesarja v Gastein-u, v Ischl-u in sedaj v Solnemgradu si časniki vsake vrste dovoljnejše najdrzovitejša kombinacije. Vsi so pa v tem edini, da evropski mir ne bo še tako hitro kaljen. „P. Lloyd“ pripoveduje, da je „Olle Willem“ v Ischl-u proti našemu cesarju začel govoriti tudi o naših „notranjih razmerah“, da je pa naš cesar pogovor „hitro in odločno“ zavil na drug predmet. — Ko bi se kaj enacega poskušalo sedaj v Solnemgradu bo že grof Hohenwart vedel zavrniti.

„Novi predsednik Francoske republike“ Thiers je poslal narodni skupščini svojo prvo „poročilo“, v katerem se zahvaljuje za skazano zaupanje. Ker je korak Thiersov od „načelnika izvršilne vlade“ do „predsednika republike tako velike važnosti, da pomenja čisto ustavno spremembo, odstopili so vsi ministri, in stoprva na Thiersovo prošnjo zopet prevzeli svoja mesta.

Vojna sodnija v Versaillu je obsodila načelnika pariških komunskih upornikov Ferré-ja in Lullier-a na smrt, dva druga na delavnišnico do smrti, v ječo v kaki trdnjavi 7 drugih (med temi znanega Assy-a), nekatere druge na lažji ječo do smrti ali na šest mesecev. Dva sta bila oproščena.

Bivši cesar Napoleon se misli v Ameriko preseliti, da tam preživi svoje stare dni v miru in pokoju. Nekemu amerikanskemu veljaku je bajé že naročil, na bi zanj kupil primerno posestvo. Ker namerava tudi bivša španjolska kraljica Izabela se naseliti v severni Ameriki, se pač lahko reče: „Zwei fliegen mit einem Schlag.“

Sicer pa nimamo od zunaj važnih novic; edino morebiti to, da je angleška kraljica bolena in da bode menda turški veliki vezir v kratkem umrl.

Razne stvari.

* (Sloveno-Bistričani) so peljaje se v Maribor k volitvi, na mariborskem mostu vgladavši Dravo vskliknili radostno: „Dos is a teitscher Fluss! — Mi jim tak otročji izrek ne zavidamo, pa opomnili bi jih vendar le, da bi, če jih že vse, kar je nemškega tako neizmerno veseli, potovali enkrat tudi v obljubljeni deželi Mecklenburg, kjer rasto celó „deutsche Haslinger“.

* (Zastop mesta Kranj) je sklenil protest proti postavi, da bode v ljudskih šolah slovenščina učni jezik. Ne vemo kaj je mestnim očetom dalo povod k temu činu, neumnost ali slepa strast, to pa vemo gotovo, da jim bo njih protest toliko koristil, kolikor žabja volna bolniku. Na Dunaj se v tej zadevi brzojavlja, da bodeta Tržič in Loka ta izgled posnemala. I nu, če že ni drugače, le naprej, ena blamaža več ali manj, kaj dé kaj tacega navadnemu mežljnu.

* (V Celji) se bo 11. t. m. — kakor kaže denašnji inserat — odprla prva slovenska prodaja usnja, kateri je lastnik znani domoljub gosp. Franc Šentak iz Vranjskega in družnik. Kdor ve, da je dosedanja „ledernes Festungsviereck“ v Celji najhujši nasprotnik vsega, kar je slovensko, da so narodnjaki itak že neradi kupovali pri zagrizenih nemškutarjih, bo z veseljem pozdravljal to kupčijsko podvzetje, katero je edino le v narodnih rokah in bo z dobrim blagom in po jako nizki ceni prodajalo vsakovrstno usnjarsko blago. Priporočamo tedaj prvo slovensko prodajo usnja vsem domoljubom.

* (Pogorelo) je mesto Dobromyl v Galiciji do tal. 250 hiš, katoliška in rusinska cerkev, sodnija in pošta so uničene. Vsi prebivalci — 3000 na število — so brez strehe in v največji sili.

* (Maščevanje zaljubljenih pri Japaneh.) Po zadnji veliki prekuciji v Japanu, vsled katere je Mikado pridobil svojo pred stoletji izgubljeno oblast nad Tajkunom, je dana Evropejcem prilika seznaniti se s slovstvom te dežele in z notranjimi razmerami prebivalcev. Tako nahajamo v japonski zaljubljeni povesti zanimiv popis, kako se japonska deklica po domači šegi maščuje nad nezvestim ljubčekom. Ko že vse spi, vstane deklica ob dveh po polnoči. Obleče belo obleko in si priveže šolne z dolgimi napetniki na noge. Na glavo si dene kovan trinog (dreifuss), na katerem so tri goreče sveče; na prsih jej visi zrcalo, v levi roki ima slamnjaka, podoba nezvestega ljubčka, v desni roki pa kladvo in žreblje. Počasno koraka do bližnjega tempelja in pribije na eno ondotnih svetih dreves slamnato fotografijo. Potem pa prosi prav iskreno malika, naj nezvestega ljubčka nemudoma spravi iz sveta in prispeže ob enem, da bo potem vse žreblje, s katerimi sveto drevo rani in kateri maliku bolečine pri-

zadevajo, zopet izvelkla. Vsako noč to ponavlja in vsako noč zabije tri ali štiri žreblje z nado, da bode s tacim šegotanjem malika prisilila jej pomagati. — Nikdar se še ni dogodilo, da bi se malik ne bil usmilil, kajti tudi še tako nezvesti ljubčeki — vendar enkrat umró.

Za Tomšičev spominek.

Prenesek . . . 1604 gld. 20 kr.	
V Nabrežini nabral gosp. Andrej Štupica	
7 gold. 10 kr. Darovali so:	
Gosp. Franjo Gruden, posestnik v Nabrežini	1 „ — „
„ Jože Tance, posestnik in krčmar v Nabrežini	1 „ — „
„ Lavoslav Cvek, učitelj v Nabrežini	1 „ — „
„ Franjo Nemec, krčmar	1 „ — „
„ Ivan Vrančič, uradnik pri železnici	1 „ — „
„ Janez Marušič, vikar v Nabrežini	— „ 60 „
„ Janez Caharija, rodoljub v Nabrežini	— „ 50 „
„ Andrej Štupica, rodoljub v Nabrežini	1 „ — „
Skup . . . 1611 gld. 30 kr.	

Popravek. V št. 102 „Slov. Nar.“ naj se bere skupni znesek za Tomšičev spominek: **1604 gld. 20 kr.**

Dunajska borsa 6. septembra.

Srebro	119 „ 50 „
C. k. cekin	5 „ 74 „
Napol.	9 „ 56 „

Čudež v Kozmetiki!

Noben pomoček za lase barvati.

Dr. John Brown's
c. k. privilegirana
prava

(1)

pomada za lase ohraniti

Debra za črne, rjavave in rumene lase, namestuje vsak lasobarven pomoček, naredi da osiveli lasje in osivela brada kmalu zopet dobodo prejšnjo barvo; precej v prvih dneh rabljenja se vidi že vseh zabrani prerano ali daljne osivenje, kakor izpad las in zaplodi gosto rast las, kakor se vidi navadno pri krepki mladosti. Ta pomada dela lase fine in svetle, a ne omasti pokrivala, kar je zavoljo ekonomije in po letu posebne vrednosti. — Za gotov vseh garantira!

Veliki lonec 2 gld.; $\frac{1}{4}$ ducent gld. 4.80; $\frac{1}{2}$ ducent gld. 9; 1 ducent gld. 16.80 a. v. Mali lončki 1 gld. $\frac{1}{4}$ duc. gld. 2.70; $\frac{1}{2}$ duc. 5.10; 1 duc. 9 gld. a. v., proti gotovi plači ali poštno povzetje. Zapokanje cenó.

Centralni in razpošiljavni depó je pri iznajditelji: Wien, Mariahilf, Gumpendorferstrasse Nr. 43, 1. Stock.

Kovane, uradno preiskane **decimalne vage** četirivoglate oblike:

Nositeljna moč: 1 2 3 5 10 15 cent.	
Cena, gld.: 18 21 25 35 45 55.	
Nositeljna moč: 20 25 30 40 50 cent.	
Cena, gld.: 70 80 90 100 110.	

Balansirne vage:

Nositeljna moč: 1 2 4 10 20 30 fnt.	
Cena, gld.: 5 6 7.50 12 15 18.	
Nositeljna moč: 40 50 60 70 80 fnt.	
Cena, gld.: 20 22 25 27.50 30.	

Vage za živino z železnim obročjem in utegi (gevihti):

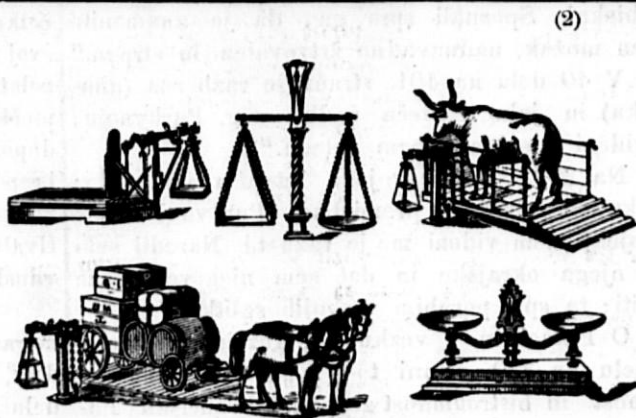
Nositeljna moč: 15 20 25 30 40 50 cent.	
Cena, gld.: 150 170 200 230 300 350.	

Mostne vage:

Nositeljna moč: 50 60 70 80 100 cent.	
Cena, gld.: 350 400 450 500 500.	
Nositeljna moč: 120 150 200 300 cent.	
Cena, gld.: 600 650 750 900.	

L. Bugani & Comp., fabrikanti vag in utegov.

Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Dalje vse sorte druge vage in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej:

Prva slovenska

prodaja usnja

Fr. Šentak-a in družnika

v poštah ulicah v dr. Žurbijevi hiši

CELJI,

ktera se bode

11. septembra t. l. odprla,

priporoča svojo mnogovrstno usnjarsko blago po nizki ceni v nakup.

(1) **Fr. Šentak in družnik.**